

Peru eta Marixe

NATXE BARIK ESNERIK EZ

Lagun batek esan eustan ze, beia jeisteko eta esnea errapetik etarateko, sillatxua (h)bear zala.

Euskera be, bei aberats bat egiñik dagoala, arrape eta ugatz ederrak daukozala; baiña, sillatxurik(h) ez ba'dozu, ez deutzazula esnerik atarako...

Ori sinisten ez daben mozolorik bada zuen artean, ala?

* * *

Ez nekien zer erantzun emon.

Orrei buruan bueltak emoten nabillela, Peru eta Marixe'ri zer gertatu jaken akorde nintzan.

Peru etxegintzan ibillia zan eta lur jota egoan krisis eta demoniñokeri onegaz.

Negozia aldatzea pentsatu eban.

Zer egin?

Basarriak utsik bastarretan eta basarri bat erostea etorri jakon burura. Peru bera be kale-basarri pobre bateko semia zan eta ez eukien etxian txarritxu bat eta lau oillo, besterik ezer be ez. Beirik sekulan ikusi be ez.

* * *

Arazo barria zan, dirutxua aurreratuta be baeukan eta bei esnedunak imiñi nai izan ebazan. Marixe, konforme. Baiñan, esnia nolan jaitxi ez zekien ez bat eta ez besteak. Marixe'k esan eutson:

—Gizontxu, ikasteko izaten dira liburuak. Erosi egizu bat.

—Bai, andratxu, erosiko dot.

Erosi eben liburua nolan beiak jatxi ikasteko. Leningo beiari ondo jaten emoteko, esaten eban liburuak eta gero gerokoak.

Gerokuak zirean sillatxu bat eta baldetxu bat. Ontzi aunditxu bat. Erosi ebezan biok.

* * *

Ondo jaten emon eta gero, esnea biar eben aparitarako. Ontzia eta sillatxua eskuetan ebazala, sartu da Peru kortan. Marixe eskaratzean sua bistan. Zai agoan esnea egosteko.

Bedar ugaria solòetan eta beia edertuta egoan: dindilizka errape eta ugatz bete-beteak... A zan edertasuna!

Peru kortan sartuta gero, beiaeren marruak eta txilixuek Gaztelugatxe'tik be entzungo zirian eta korta eukien Bermio'n.

Esnearen txirist-txirrist ez zan entzuten. Orren orde, demoniño guztien zaratia. Zer zan a...!

Azkenean, be, irten dau Peru'k kortatik sillatxua ezkerrean eta baldea eskuman.

—Nun dozu esnetxua? Galdetu eutson Marixe'k.

—Esnea? Orrek ez dauko esnerik. Agorra dago.

—Baiña, gizontxu, errapiak dindilizka daukoz lertuteko moduan-eta...!

—Ba, nik ezin dot esnerik atara. Begira egiozu ondo liburu orreri, nik azin dot beirik sillatxuan ezarri-ta...

—Perutxu, sillatxua zeure eperdiarentzeko da eta ez beie berton ezartzeko...

* * *

Peru'k jakin ba eban gaurko sillatxuaren asmakizuna, atarako eutson esnea nai dan beste.

Ikusten dau Euskaleria'n sillatxua (h)bear dala esnea Euskerari atareteko be.

Euskera-beia ipiñi dabe ondo lotuta, perratzaileak ganadua lotzen eben antzera... An dago koitadua, ugalez ondo lotuta, barru-barruan... Ara sartzeko zeure sillatxua(h) bear dozu; bestela ez deutzazu Euskerari esnerik atarako.

Erriaren diruagaz gizendu dabe; alan be, sillatxurik erabiltzen ez dabenak, ez dau esnerik probeko, naiz eta, plako egoanean, bere diruagaz bizirik irauten alegindu...

Peru'k jakin dauanez, a ainbeste esne emoten dauan Eskara-beia ez ei da benetako Euskera, asmekizun bat baiño.

Bizkaiko-beia an ei dauken illun-illunean goserik ilten eta Peru'k etxeko atze-aldetik leiotsu bat topa dau eta andik emoten ei dautso belar preskua eta indiar-baba aundiak. Eskean ba asita ei dago, bei eder ori bizirik eukiteko...

* * *

Nere zorionak Peru Bizkai'ri eta segi aurrera ekingintza orretan.

ARRANEGI'ko Anes